

Opleiding centrale zorgverlener

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Doelgroep en toelating	5
Praktisch	6
Deskundigheidsbevordering na afronding	7
Opbouw opleiding	8
Programmaoverzicht	9

Inleiding

Voor alle kinderen met overgewicht en obesitas dient passende ondersteuning en zorg beschikbaar te zijn. Dit is vastgelegd in het [Nationaal Preventieakkoord \(2018\)](#). Aanleiding is de toename van overgewicht en obesitas bij kinderen als volksgezondheidsprobleem. Overgewicht en obesitas wordt bij kinderen veroorzaakt door meerdere factoren die invloed hebben op het gedrag en daarmee op het welzijn van kind en gezin.

De aanpak in het kort

Ieder kind verdient het om gezond en kansrijk op te groeien. Toch zien we dat dat soms lastig is. Met de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG) richt JOGG zich specifiek op passende ondersteuning en zorg voor kinderen met overgewicht of obesitas. Bij kinderen met overgewicht, en de gezinnen waarin zij opgroeien, staan vaak onderliggende problemen een gezonde leefstijl in de weg. De centrale zorgverlener (czv) bouwt vanaf het eerste moment een sterke vertrouwensband op met het kind en gezin. Overgewicht kan de aanleiding zijn voor het gesprek, maar bij Kind naar Gezonder Gewicht kijken we met een brede blik naar de situatie, oorzaken en aanpak of behandeling van het kind en gezin. Vervolgens betreft de centrale zorgverlener de juiste professionals uit het zorg- en sociaal domein.

Wat is een centrale zorgverlener (czv)?

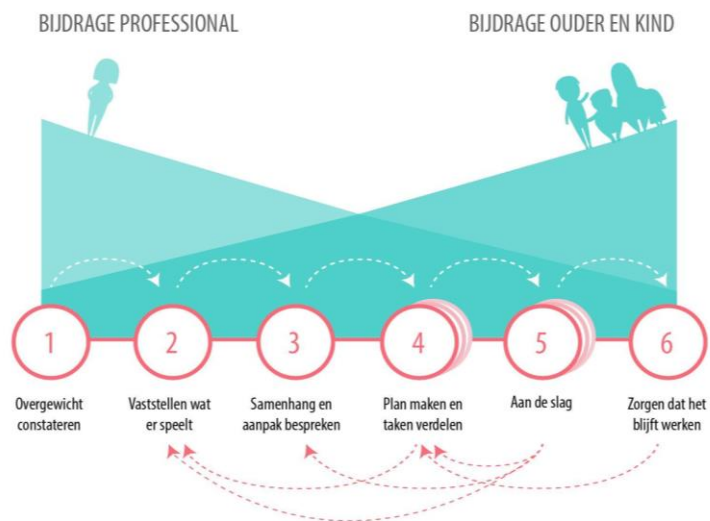
De czv speelt dus een cruciale rol bij de aanpak KnGG. Deze rol kan door verschillende professionals worden uitgevoerd, bijvoorbeeld een jeugdverpleegkundige of een pedagogisch medewerker.

De czv heeft twee kerntaken: de begeleiding van kind en gezin en de coördinatie van de ondersteuning en zorg voor deze kinderen. De czv werkt vanuit een brede blik, domein overstijgend en als spin in het web. Hij/ zij zorgt voor de samenhang. Zeker bij multi-problematiek is dat een belangrijke voorwaarde voor succes. Hij/ zij zet in op het versterken van het zelfmanagement van het gezin zodat zij steeds meer zelfstandig in staat zijn om duurzame gedragsverandering te bereiken.

De czv zorgt voor de samenhang in de aanpak KnGG. Hij/ zij werkt aan de hand van de 6 stappen van het landelijk model (zie figuur) en heeft als doel het probleemoplossend vermogen van het gezin te vergroten. Met een brede blik inventariseert en analyseert de czv: wat is er aan de hand en wat is hier nodig. De czv coördineert en stemt af, zodat de samenwerking tussen professionals goed verloopt. De czv bouwt en investeert aan een samenwerkingsrelatie met cliënten. Een czv voert niet zelf een interventie, zoals GLi uit.

Hij/ zij:

- Coördineert de samenwerking tussen de verschillende betrokkenen, te weten:
 - Kind
 - Ouders
 - Zorgprofessionals
 - Sociaal domein professionals (inclusief onderwijs)
- Motiveert het kind en de ouders door middel van coaching
- Monitort de voortgang
- Initieert daar waar nodig vervolgstappen
- Is aanspreekpunt voor interne collega's en netwerkpartners bij inhoudelijke vragen over casuïstiek waar overgewicht/ obesitas speelt (t.b.v. sparring, advisering, motivering).

De term centrale zorgverlener (*Ketenaanpak Zorg En Ondersteuning Voor Kinderen Met Overgewicht En Obesitas*, 2021) is overgenomen uit de Zorgstandaard Obesitas en wordt als volgt omschreven: 'De centrale zorgverlener binnen de zorggroep is het eerste aanspreekpunt voor de patiënt, is aanspreekpunt voor andere zorgverleners, ziet er op toe dat afspraken aansluiten op de wensen van de patiënt, afspraken over de behandeling op elkaar zijn afgestemd en afspraken zoals vastgelegd in het individueel zorgplan, worden nageleefd.' De czv is dus niet per se een behandelaar die zelf zorg verleent, maar iemand die de zorg coördineert.

Wat is de meerwaarde van de czv?

Kind en gezin voelen zich écht ondersteund en zijn in staat eigen regie te pakken op het eigen gedrag/ gezondheid. Hierdoor zijn zij in staat om hun gedrag duurzaam te veranderen (Amsterdam University of Applied Sciences, 2018, blz 11).

Kinderen geven aan dat ze zich begrepen en ondersteund voelen (Laat, 2022, 100). Ouders gaven aan dat de jeugdverpleegkundige (als CZV) tijd genoeg had voor hen, ze voelden zich ondersteund, ze ontwikkelden een bredere kijk op overgewicht ipv alleen informatie en advies. Een ander voordeel door ouders aangegeven is dat de jvp de ontwikkeling van het kind kent, de gezinscontext, eenvoudig te benaderen is en het is laagdrempelig of te wel gemakkelijk om mee te praten (Laat, 2022, blz 89-99). Een opleiding voor CVZ draagt bij aan het kunnen uitvoeren van deze nieuwe rol (Laat, 2022, blz. 59)

Uitgangspunten opleiding

In 2022 is de opleiding doorontwikkelt naar de huidige vorm. Als uitgangspunten voor deze opleiding gebruiken we naast het landelijk model van de aanpak [Kind naar Gezond Gewicht](#), ook

- het profiel Centrale Zorgverlener voor kinderen met overgewicht en obesitas (2018)
- het profiel centrale zorgverleners ziektekosten verzekeringen (wordt herzien 2022)
- het beroepsprofiel van [jeugdverpleegkundigen](#) en [jeugd en gezin professionals](#)
- de nieuwe [Multidisciplinaire richtlijn Overgewicht](#) (2022)
- de [richtlijn overgewicht voor JGZ](#)
- interviews sleutelfiguren: docenten, gemeenten, JOGG, diverse czv-ers en
- het boek "Overgewicht en obesitas bij kinderen" van Edgar van Mil en Adrienne Struik.

Doelgroep en toelating

Doelgroep:

De doelgroep van deze opleiding bestaat uit startende of ervaren centrale zorgverleners die behoefte hebben hun competenties als centrale zorgverlener te versterken en nog geen (volledige) opleiding hebben gevolgd.

Toelatingseisen:

Je kunt deelnemen aan deze opleiding:

- Als je werkzaam bent als czv in een KnGG-gemeente.
Bij de gemeente waar de czv werkzaam is zijn al randvoorwaarden afgesproken, bijvoorbeeld er is een (startend) samenwerkingsnetwerk aanwezig rondom de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht en er zijn afspraken met wie en hoe er samengewerkt kan worden.
Je dient minimaal 8 aantal uren per week als czv te werken met kinderen en gezinnen die te maken hebben met overgewicht en obesitas.
- Als je SKJ of BIG geregistreerd bent en in het bezit van een van onderstaande diploma's:
 - Hbo bachelor diploma Gezondheidszorg (HBO-V)
 - Post-Hbo opleiding tot jeugdverpleegkundige
 - Hbo-hsao-bachelor diploma met uitstroomprofiel jeugdzorgwerker
 - Hbo-bachelor diploma Pedagogiek profiel Jeugd
 - Hbo-diploma Social Work Jeugd
 - Vakbekwaamheidsbewijs: 'vakbekwame hbo jeugd- en gezin professional'
 - Heb je een andere vooropleiding en denk je toelaatbaar te zijn? Stuur dan je CV en een korte motivatie naar: kngg@ncj.nl. We kunnen dan aan de hand van jouw werkervaring en vooropleiding bepalen of je aan de opleiding kunt deelnemen.
- Als je kennis en werkervaring hebt op onderstaande gebieden:
 - Medische basiskennis, om lichamelijk onderzoek en evt. andere relevante onderzoeken te laten verrichten en te interpreteren.
 - Sociaal- en zorgdomein, specifiek gericht op jeugd en gezin.
 - Begeleiden van kinderen en gezinnen m.b.t. gezond en veilig opgroeien en kennis van normale en afwijkende ontwikkelings- en opvoedopgaven.
 - Je kunt indien nodig een langdurige relatie met het gezin organiseren.
- Als je gemotiveerd bent om:
 - Jezelf te ontwikkelen zodat je kinderen en gezinnen met overgewicht en obesitas nog beter kunt begeleiden in de rol van centrale zorgverlener.
 - Vanuit je expertise de verbindende professional te zijn tussen medische (m.n. ook huisarts) en sociaal domein (sociale wijkteam) en andere professionals (zoals diëtisten, fysiotherapeuten, etc.) in het netwerk.
 - Dat wat je leert in de opleiding toe te passen in de praktijk. Het is daarom van belang dat je in de praktijk al werkt met gezinnen om het rendement van de opleiding te vergroten.

Praktisch

Docenten:

Het onderwijs wordt verzorgd door experts o.a. op het gebied van de aanpak KnGG, gedragsverandering, gespreksvoering en samenwerken in ketenzorg.

Tijdsinvestering opleiding:

- De opleiding bestaat uit 5 dagen die plaatsvinden in een periode van 7 maanden (exclusief vakanties).
- De opleidingsdagen zijn 6 uur per keer exclusief pauze.
- Er vinden ook 3 intervisiebijeenkomsten van 2 uur plaats.
- Omvang van de gemiddelde studiebelasting per opleidingsdag is 4 uur, exclusief reflectieverslagen en voorbereiding op en uitvoering van 3 eigen praktijkcasussen (de praktijkopdracht).

Tijdsinvestering naast de opleiding (verplicht):

Naast de genoemde tijdsinvestering in de opleiding besteed je ook 16 uur aan de praktijkopdracht. Hierbij begeleid je drie casussen in eigen werktijd.

Literatuur:

Het boek “Overgewicht en obesitas bij kinderen” geschreven door Edgar van Mil en Arianne Struik is nodig ter voorbereiding op de opleidingsdagen¹. Andere literatuur of informatie ter voorbereiding op de opleidingsdagen wordt digitaal ter beschikking gesteld.

Opleidingslocatie:

De open opleiding vindt, tenzij anders vermeld, plaats bij de NSPOH in Utrecht. Indien nodig/wenselijk kunnen de opleidingsdagen ook online plaatsvinden. Dit wordt bepaald door de opleider. Een incompany training vindt plaats op een daarvoor afgesproken plaats.

De begeleide intervisie bijeenkomst vindt altijd online plaats.

Kosten:

In 2023 wordt de opleiding bekostigd door JOGG.

Accreditatie aangevraagd voor: jeugdverpleegkundigen (BIG).

CanMeds

- Organisatie: 20%
- Maatschappelijk handelen en preventie: 40%
- Professionaliteit en kwaliteit: 40%

Toetsing: voor een succesvolle afronding opleiding:

- Je bent 100% van de opleiding aanwezig.
- Actieve aanwezigheid bij intervisie, je brengt je professionele leervragen in.

¹ Het boek wordt in 2022 verstrekt door JOGG. In 2023 kan dit wijzigen i.v.m. de nieuwe richtlijn.

- Persoonlijk leerplan met self-assessment is ingeleverd, via KnGG@NCJ.nl
- Voldaan aan de praktijkopdracht.
- Reflectieverslag is ingeleverd, via KnGG@NCJ.nl.
- Eindpresentatie is gegeven.

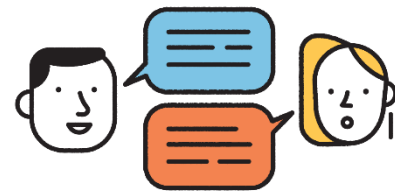
Indien je niet aan bovenstaande criteria kunt voldoen, kun je in overleg met de opleider een aanvullende opdracht krijgen of opnieuw instromen in een volgende groep om de gemiste lessen/ onderdelen in te halen.

We adviseren sterk om deel te nemen aan de nascholingsactiviteiten die we landelijk door JOGG en NCJ voor czv-ers georganiseerd worden, zoals netwerk- en intervisiebijeenkomsten.

Deskundigheidsbevordering na afronding

Adviezen voor kwaliteitscriteria hercertificering

Het is belangrijk om als professional kritisch te blijven kijken naar je eigen functioneren, ook na afronding van je opleiding. Door regelmatig te reflecteren blijf je je bewust van de manier waarop je handelt, welke afwegingen je maakt en hoe je die maakt. Je reflecteert ook op je kennis en vaardigheden en hoe je je ontwikkelt.

Uitgangspunt is dat de centrale zorgverleners hun vakbekwaamheid en deskundigheid op niveau houden zodat zij ingeschreven kunnen worden in het kwaliteitsregister (nog in ontwikkeling). Dit kwaliteitsregister wordt ontwikkeld in het kader van de beleidsregel, waardoor in de toekomst een deel van de kosten van de centrale zorgverlener vergoed kunnen worden vanuit de zorgverzekeringswet.

Hierbij geldt het nu volgende advies vanuit het landelijk programma Kind naar Gezonder Gewicht:

- Minimaal 25 KnGG-trajecten te hebben uitgevoerd dan wel lopend, incl. follow up (minimaal 5 per jaar);
- Minimaal 1x deelname nascholingsaanbod, per jaar. Wordt 2 keer per jaar georganiseerde terugkombijeenkomsten (minimaal 5 in 5 jaar); Ook voor het nascholingsaanbod wordt accreditatie aangevraagd.
- Minimaal 3x per jaar deelname aan structurele reflectiebijeenkomsten zoals casuïstiek bijeenkomsten, supervisie en/of intervisie) te hebben gevolgd (Laat, 2022, blz 173);
- Minimaal aantal uren beschikbaar voor Centrale Zorgverlener 8 per week. Daarbinnen ook tijd als randvoorwaarde, voor verdere positionering rol CZV en actief verbinding houden met netwerkontwikkeling en samenwerking. Onderbouwing: organiseer tijd voor de CZV (Laat, 2022, 173).
- Intercollegiale toetsing van een collega CZV buiten de eigen organisatie, minimaal 1 keer in 5 jaar.

Contact

Vragen en opmerkingen over de opleiding centrale zorgverlener kun je mailen naar de opleider via kngg@ncj.nl.

Opbouw opleiding

Algemeen:

De opleiding bestaat uit de volgende onderdelen:

- 5 opleidingsdagen met voorbereidingsopdrachten
- leercasus
- leerplan en self-assessment
- buddysysteem
- 3 intervisiebijeenkomsten, waarvan 1 begeleid
- 1 praktijkopdracht bestaande uit 3 casussen
- 1 tussentijds reflectieverslag
- 1 eindreflectieverslag
- 1 eindpresentatie

Als je start met de opleiding, worden de verschillende onderdelen beschreven.

Programmaoverzicht

Dagen	Thema/ onderwerp
Voor bereiding	Self assessment Lezen en filmpjes bekijken Start persoonlijk leerplan
Dag 1	Introductie op visie en rol van de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht en profilering centrale zorgverlener
	<ul style="list-style-type: none"> ● Introductie visie, aanpak Kind naar Gezonder Gewicht en je rol als centrale zorgverlener ● Kind naar Gezonder Gewicht binnen de JOGG-aanpak ● De zes stappen van het landelijke model vertaald naar de praktijk. ● De factoren voor het ontstaan, het in stand houden en de gevolgen van overgewicht. ● Signaleren en bespreekbaar maken van overgewicht.
Tussen door	<ul style="list-style-type: none"> ● Persoonlijk leerplan ● Voorbereiden volgende bijeenkomst ● Plannen intervisie ● Praktijkopdracht: opstarten van drie gezinnen/kinderen in je rol als czv
Dag 2	Gezondheidsbevorderaar: van anamnese naar integraal behandelplan.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brede anamnese volgens aanpak Kind naar Gezonder Gewicht met aangereikte tools 2. Basisprincipes gezonde leefstijl 3. Systeemgericht kijken, situatie/problematiek van kind-, opvoeding- en omgevingsfactoren bespreken en analyseren. 4. Opstellen integraal plan van aanpak opstellen met doelen, een planning en acties. 5. Coachen: ervaren én doen!
Tussen door	<ul style="list-style-type: none"> ● Persoonlijk leerplan ● Voorbereiden volgende bijeenkomst ● Intervisie 1. Zelfstandig. ● Praktijkopdracht: werken als czv met kinderen/ gezinnen
Dag 3	Gezondheidsbevordering en communicator Het begeleiden bij de gewenste gedragsverandering naar een gezonder gewicht.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Theorie en methodiek van gedragsverandering en toepassing bij begeleiding van kind en gezin. ● Principes van motiverende en oplossingsgericht coachtechnieken toepassen bij overgewicht. ● Gespreksvoering en aansluiten bij leeftijd, taal, cultuur. ● Coachen, ervaren en doen!
Tussen door	<ul style="list-style-type: none"> ● Persoonlijk leerplan ● Voorbereiden volgende bijeenkomst ● Intervisie 2. Online begeleide Intervisie: bespreken praktijkopdracht en ingeleverd reflectieverslag. ● Praktijkopdracht: werken als czv met kinderen/ gezinnen
Dag 4	Verbindend coördineren, organiseren & samenwerkend partner in het professionele netwerk.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Organiseren en coördineren van de zorg voor kind en gezin als centrale zorgverlener.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Effectief samenwerken in de keten met andere disciplines. ● Kent en herkent de grenzen van de eigen taken, en expertise. ● Verwijzingsmogelijkheden naar andere professionals binnen medische en sociaal domein
Tussen door	<ul style="list-style-type: none"> ● Persoonlijk leerplan ● Voorbereiden volgende bijeenkomst ● Intervisie 3 ● praktijkopdracht: werken met kinderen/gezinnen
Dag 5	Vakmanschap en reflectieve professional
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vakmanschap t.o.v. professionaliteit. 2. Borging eigen leerproces na de opleiding. 3. Register centrale zorgverlener en accreditatiesysteem. 4. Persoonlijk ondersteuningsnetwerk ontwikkelen voor de rol als centrale zorgverlener. 5. Eigen ervaring en expertise inzetten t.b.v. de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht. 6. Presentatie eindopdracht.
	Einde